

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

30. 06. 2026

м. Київ

№ 1003

**Про затвердження навчальної
програми курсу «Основи національного
спротиву» для здобувачів професійної освіти**

Відповідно до частини другої статті 15 Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності», частини першої статті 6, частин третьої-шостої статті 6², пунктів 1 та 2 частини третьої статті 12 Закону України «Про основи національного спротиву», ураховуючи лист Міністерства оборони України від 13.02.2026 № 220/2183 про погодження навчальної програми курсу «Основи національного спротиву» для здобувачів професійної освіти,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити навчальну програму курсу «Основи національного спротиву» для здобувачів професійної освіти (далі – навчальна програма курсу), що додається.

2. Установити, що навчальна програма курсу вводиться в дію з 01 вересня 2026 року.

3. Органам управління у сфері освіти і науки обласних, Київської міської військових (державних) адміністрацій, керівникам закладів професійної освіти та керівникам закладів післядипломної освіти, що провадять освітню діяльність з підвищення кваліфікації педагогічних працівників, забезпечити необхідні умови щодо впровадження навчальної програми курсу.

4. Навчально-методичним (науково-методичним) центрам (кабінетам) професійно-технічної освіти забезпечити методичний супровід впровадження навчальної програми курсу.

5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Завгороднього Дмитра.

Міністр

Оксен ЛІСОВИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки
України

30.06.2026 № 1003

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА КУРСУ
«Основи національного спротиву»**

для здобувачів професійної освіти

ПЕРЕДМОВА

*“У вогні перетоплюється залізо у сталь,
у боротьбі перетворюється народ у
націю”*

Євген КОНОВАЛЕЦЬ

*“Ми боремося не тому, що ненавидимо
тих, хто знаходиться перед нами, а
тому, що любимо тих, хто у нас за
спиною”*

Роман ШУХЕВИЧ

Досвід України свідчить про те, що в умовах гібридної війни, її високої динаміки, величезних і багатовимірних наслідків наявні безпекові механізми не завжди спрацьовують або виявляються недостатніми. Інтенсивність російських атак, масштаби наслідків та обмежені спроможності української держави зумовлюють нагальну потребу залучення потенціалу всього суспільства.

Підготовка громадян до національного спротиву є надзвичайно важливою для забезпечення обороноздатності країни та захисту її незалежності та територіальної цілісності. Вона формує готовність суспільства до опору агресору, розвиває патріотичну свідомість та надає необхідні знання та навички для дій в умовах воєнного стану або надзвичайних ситуацій.

Навчальна програма курсу «Основи національного спротиву» (далі – Програма) розроблена з урахуванням сучасних безпекових викликів, умов правового режиму воєнного стану, а також потреби у формуванні у здобувачів професійної освіти (далі – здобувачів освіти) забезпечення особистої безпеки та безпеки суспільства.

Програма призначена для впровадження у закладах професійної освіти та рекомендована для використання в освітньому процесі як програма обов'язкового освітнього компоненту освітньої програми та логічне продовження навчального предмета «Захист України».

Ця Програма відображає систему поглядів, керівні принципи, умови і шляхи досягнення мети організації та проведення початкової підготовки здобувачів освіти - громадян України до національного спротиву.

Програма ґрунтується на досвіді застосування сил і засобів складових сектору безпеки і оборони, здобутому в ході ведення бойових дій в Україні, спирається на світовий досвід ведення воєнних дій у сучасних збройних конфліктах та враховує досвід організації підготовки громадян у провідних країнах світу.

Викладені у Програмі положення рекомендується застосовувати творчо, з урахуванням конкретних умов організації освітнього процесу, рівня підготовленості здобувачів освіти та матеріально-технічних можливостей закладу професійної освіти.

Спираючись на цю Програму, педагогічним працівникам доцільно здійснювати постійну роботу щодо подальшого вдосконалення змісту навчання, оновлення тематики занять та впровадження в освітній процес сучасних, ефективних форм і методів підготовки з національного спротиву.

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

1. Загально-безпекові та правові терміни

Критичне мислення в інформаційній сфері – навичка аналізу інформації для виявлення маніпуляцій, дезінформації та пропаганди в умовах інформаційної війни.

Міжнародне гуманітарне право – система норм, що регулюють правила поведінки з цивільним населенням, пораненими та військовополоненими в умовах збройного конфлікту.

Національний спротив – система заходів із залучення всього суспільства до відсічі агресору, захисту незалежності та територіальної цілісності України.

Оборонна свідомість – усвідомлена готовність громадянина до захисту незалежності України, що базується на патріотичній свідомості та володінні необхідними безпековими навичками.

OSINT (розвідка з відкритих джерел) – інструменти та методи пошуку, верифікації та аналізу публічно доступної інформації для забезпечення безпеки.

Підготовка громадян України до національного спротиву – це цілеспрямований та організований процес навчання громадян України спрямований на набуття ними первинних знань, умінь та навичок, необхідних для запобігання загроз життю та здоров'ю громадян та захисту України.

2. Медико-психологічні поняття

Алгоритм MARCH (та TCC) – чітка послідовність дій для надання домедичної допомоги в умовах бойових дій або кризових ситуацій, спрямована на усунення критичних загроз життю.

Протокол «6П» – базовий алгоритм надання першої психологічної самопомоги та допомоги іншим для стабілізації психічного стану в шокowych ситуаціях.

Психологічна стійкість (резильєнтність) – здатність особистості зберігати психоемоційну стабільність та функціональність в умовах бойового стресу або надзвичайних ситуацій.

3. Технологічні та тактичні терміни

БпЛА (Безпілотний літальний апарат) – літальний апарат, який керується дистанційно або автономно і використовується для розвідки, моніторингу чи виконання спеціальних завдань.

Інформаційна гігієна (дисципліна зв'язку) – дотримання правил безпеки під час використання засобів комунікації (Wi-Fi, Starlink, смартфони) для збереження конфіденційності та безпеки підрозділу.

Мінна безпека – система знань та навичок щодо розпізнавання вибухонебезпечних предметів (ВНП) та дотримання правил безпечної поведінки на замінованих територіях.

РЕБ (Радіоелектронна боротьба) – сукупність заходів із використанням електромагнітного випромінювання для пригнічення зв'язку, навігації та управління технікою противника

4. Навчально-методичні терміни (педагогічний аспект)

After Action Review (AAR / Огляд після дій) – метод колективного аналізу виконаного завдання, спрямований на рефлексію, виявлення помилок та постійне вдосконалення командної взаємодії.

Вправа – цілеспрямоване та планомірно організоване виконання теоретичних та практичних дій (прийомів) з метою засвоєння знань, оволодіння, формування та удосконалення практичних умінь та навичок.

Індивідуальна спроможність – рівень теоретичних знань, практичних умінь та навичок, психологічних та фізичних якостей, якими повинен володіти громадянин для якісного набуття знань, умінь та навичок, необхідних для запобігання загроз життю та здоров'ю та захисту України.

Командна взаємодія – злагоджена робота у складі групи («підрозділу»), заснована на чіткій комунікації, розподілі ролей та взаємодопомозі для досягнення спільної мети.

Контрольні заходи – необхідний елемент зворотного зв'язку в процесі базової підготовки. Види контролю: поточний, підсумковий.

Модельована ситуація (симуляція) – навчальний метод відтворення умов реальної загрози або бойового завдання для практичного відпрацювання навичок у безпечному середовищі.

Навчальна група (команда) – основний суб'єкт навчання, у складі якого здобувачі освіти відпрацьовують навички взаємодії, комунікації та спільного виконання завдань.

Тренування – осмислене багаторазове повторення (виконання) вже вивчених вправ (прийомів, дій) з метою їх закріплення (удосконалення).

Форма навчання – організаційна складова процесу військового навчання, яка відображає сукупність умов, в яких здійснюється навчання, а саме: склад тих, хто навчається, структуру заняття, місце його проведення, тривалість.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до навчальної програми курсу
«Основи національного спротиву»
для впровадження у закладах професійної освіти

I. Мета та концепція курсу

Метою курсу є розвиток особистості здобувачів професійної освіти (далі – здобувачів освіти) через утвердження національної та громадянської ідентичності, формування оборонної свідомості та компетентностей, необхідних для життєвої стійкості, самостійності та готовності до захисту України.

Програма курсу «Основи національного спротиву» є логічним продовженням предмета «Захист України» та спрямована на перехід від традиційної моделі навчання до системної підготовки громадянина, здатного ефективно діяти в умовах сучасних безпекових викликів.

Під час розроблення програми враховано вимоги та положення чинних нормативно-правових і освітніх документів, зокрема:

- навчальної програми «Захист України. Інтегрований курс», затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 08.08.2024 № 1116;
- навчальної програми «Захист України. Рівень стандарту», затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 13.09.2023 № 1121-23;
- програми підготовки громадян до національного спротиву (48 годин), затвердженої наказом командувача Сил територіальної оборони Збройних Сил України від 22.07.2025 № 349/агд.

II. Особливості реалізації програми курсу

Програма курсу «Основи національного спротиву» передбачає диференційований підхід до організації навчання залежно від того, за якою програмою навчального предмета «Захист України» здійснювалася підготовка в закладах загальної середньої освіти.

У зв'язку з цим до програми розроблено два додатки.

Додаток 1 призначений для груп, які навчалися за модельною навчальною програмою «Захист України. Інтегрований курс», що реалізовувалася в осередках викладання навчального предмета «Захист України». Зазначена модельна навчальна програма розроблена відповідно до Державного стандарту профільної середньої освіти, погоджена Міністерством оборони України (лист від 17.04.2024 № 1/6787-24) та отримала гриф «**Рекомендовано Міністерством освіти і науки України**» відповідно до наказу МОН України від 08.08.2024 № 1116. Зміст Додатка 1 враховує компетентності, знання, уміння та практичні навички, сформовані у здобувачів освіти під час навчання за зазначеною модельною програмою.

Додаток 2 призначений для груп, які навчалися в закладах загальної середньої освіти, що не долучилися до Освітнього проекту зі створення осередків викладання навчального предмета «Захист України». У таких закладах освітній процес здійснювався відповідно до програм «Захист України. Рівень стандарту». Навчальна програма для 10–11 класів закладів загальної середньої

освіти» та «Захист України. Профільний рівень», затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 13.09.2023 № 1121. Зміст Додатка 2 розроблено з урахуванням результатів навчання, передбачених зазначеними програмами, та спрямованого на забезпечення наступності підготовки здобувачів освіти.

Такий підхід забезпечує врахування різного рівня та змісту попередньої підготовки здобувачів освіти, створює умови для досягнення єдиних результатів навчання за програмою курсу «Основи національного спротиву» незалежно від особливостей вивчення навчального предмета «Захист України» у закладах загальної середньої освіти.

III. Основні завдання програми

Концептуальною особливістю програми є перехід від традиційної моделі підготовки здобувачів освіти до системної початкової загальновійськової підготовки, що відповідає сучасним підходам у сфері обороноздатності держави та принципам національного спротиву.

Для реалізації мети визначено такі ключові завдання:

- формування громадянської стійкості через розуміння принципів національного спротиву як складової стратегії захисту національних інтересів;
- розвиток практичних навичок через навчання алгоритмам домедичної допомоги (MARCH, TCC), мінної безпеки та поводження зі зброєю в межах правового поля;
- розвиток технологічної грамотності через опанування основ роботи з безпілотними системами (БПЛА) та засобами зв'язку;
- розвиток критичного мислення, навичок OSINT та здатності протидіяти інформаційно-психологічним операціям ворога;
- формування психологічної стійкості та підготовки через засвоєння протоколів самодопомоги в стресових ситуаціях (протокол «6П») та етики взаємодії з ветеранами;
- формування командної взаємодії через розвиток лідерських якостей, навичок планування та прийняття рішень у змодельованих кризових ситуаціях.

IV. Принципи та пріоритети навчання

Реалізація програми ґрунтується на прогресивних педагогічних підходах:

1. Студентоцентризм та особистісно орієнтоване навчання: врахування зацікавленень, досвіду та рівня підготовленості кожного здобувача.
2. Діяльнісний підхід: перевага надається практичній спрямованості (60% навчального часу - це практичні заняття).
3. Принцип системності та наступності: рух від «простого до складного», що забезпечує ґрунтовне засвоєння знань та вироблення стійких умінь.
4. Єдність навчання і виховання: формування активної громадянської позиції та відповідальності за власну безпеку й безпеку оточуючих.

V. Структура змісту програми курсу та організація освітнього процесу

Програма має практико-орієнтований характер і охоплює 11 тематичних модулів загальним обсягом 45 годин (1,5 кредити ЄКТС). Зміст структуровано за такими напрямками:

- Національна та інформаційна безпека.
- Домедична допомога та психологічна стійкість.
- Військові технології (БПЛА, РЕБ, зв'язок).
- Тактична підготовка, орієнтування та лідерство.

Для ефективної реалізації програми перевага надається інтерактивним, тренінговим та симуляційним формам навчання. Освітній процес має бути організований у безпечному середовищі з використанням сучасних технічних засобів, макетів та інформаційних технологій.

Реалізація практичної частини програми курсу може здійснюватись у співпраці з Силами територіальної оборони Збройних Сил України, силами оборони України, органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями та з Центрами підготовки громадян до національного спротиву.

Практичні заняття за окремими темами проводяться на місцевості, полігоні, польовому стрільбищі, тактичному полі або спеціалізованому комплексі (інженерне, топографічне містечко), у тирі тощо, з дотримання правил безпеки.

Здобувачі освіти з особливими освітніми потребами, за їх заявою та згідно з підтвердними документами закладів охорони здоров'я, звільняються від практичних занять курсу «Основи національного спротиву». Здобувачі освіти з особливими освітніми потребами замість практичних занять курсу, що становлять загрозу їх фізичному або психологічному стану здоров'я, вивчають за вибором теоретичні заняття курсу понад обсяг, визначений Розподілом навчального часу.

Здобувачі освіти, які належать до діючих, згідно з законодавством України, релігійних організацій, віровчення яких забороняє використовувати зброю, замість тем Вогневої та Тактичної підготовки вивчають інші теми понад обсяг, визначений Розподілом навчального часу.

VI. Очікувані результати та оцінювання

Наприкінці навчання здобувачі освіти мають демонструвати індивідуальну спроможність - рівень знань та психофізичних якостей, необхідних для запобігання загрозам життю та захисту України. Підсумкове оцінювання проводиться у формі комплексної симуляційної вправи (моделювання кризової ситуації), де перевіряється здатність приймати обґрунтовані рішення та працювати у команді.

Успішне вирішення завдань підготовки громадян України до національного спротиву досягається: детальним та якісним плануванням підготовки; виконанням планів підготовки; безумовним дотриманням розкладів підготовки; якісною підготовкою викладачів до заходів підготовки, їх високою методичною майстерністю; систематичним та якісним проведенням кожного заходу підготовки; максимальним залученням (охопленням) до навчання

здобувачів освіти; ефективним та раціональним використанням навчальної матеріально-технічної бази (далі – НМТБ), навчального часу та виділених ресурсів; особистою відповідальністю здобувачів освіти за свій рівень навченості; використанням у системі підготовки новітніх технічних засобів навчання, нових досягнень інформаційних технологій, педагогіки і психології; обов'язковим інструктажем по заходам безпеки та суворим дотриманням їх вимог під час проведення занять, поведінням зі зброєю, боєприпасами, імітаційними засобами та військовою технікою; здійснення постійного контролю за рівнем навченості громадян, їхньої підготовки і проведенням кожного заходу підготовки громадян України до національного спротиву.

Після завершення курсу здобувач освіти повинен вміти:

- надавати допомогу за протоколом MARCH у змодельованих критичних умовах.
- Користуватися сучасними навігаційними системами та засобами зв'язку.
- Виконувати базові дії зі стрілецькою зброєю та розрізняти мінні загрози.
- Застосовувати тактичні навички для захисту та евакуації.
- Протидіяти інформаційному впливу ворога.

ПОСИЛАННЯ НА ПУБЛІКАЦІЇ ТА ОНЛАЙН-КУРСИ

Військові публікації Сил ТрО Збройних Сил - <https://sprotyvg7.com.ua/>;

YouTube канал - https://www.youtube.com/@TRO_Ukraine_G7;

TG канал - <https://t.me/sprotyvg7ua>;

Курс prometheus «База: Сучасна військова підготовка» -
<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/basic-modern-military-training/>;

Курс prometheus «Застосування технологій в умовах війни» - <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/technology-in-wartime/>;

Курс prometheus «Інженер БПЛА. Базовий курс» -
<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/drone-engineering-intro/>;

Курс prometheus «OSINT — розвідка з відкритих джерел та інформаційна безпека» - <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/osint-open-sourceintelligence/>;

Курс prometheus «Вивчаючи міжнародне гуманітарне право» -
<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/international-humanitarian-law/>;

Курс prometheus «Базова психологічна допомога в умовах війни» -
<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/basic-psychological-aid-during-war/>.

**Генеральний директор
директорату професійної освіти**

Ірина ШУМІК

Додаток 1
до навчальної програми курсу
«Основи національного спротиву»
для здобувачів професійної освіти
(пункт 3 розділу II)

**ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ КУРСУ
«Основи національного спротиву»**

**для здобувачів освіти закладів професійної освіти, які навчалися за модельною навчальною програмою розробленою
відповідно до Державного стандарту профільної середньої освіти,
яка погоджена Міністерством оборони України (лист від 17.04.2024 № 1/6787-24)
та отримала гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»
відповідно до наказу МОН України від 08.08.2024 № 1116**

№ з/п	Назва модуля / назва теми	Кількість годин	З них: практичні	Очікувані результати навчання. Після вивчення теми здобувач освіти:	Форми та методи організації навчання
1	Модуль 1. Національний спротив	2	0		
1.1	Національний спротив: мета, завдання, складові.	1	0	свідомо обґрунтовує власну роль у системі цивільного захисту; розуміє завдання та складові національного спротиву;	коротка лекція до 15 хв.; кейс-розбір в малих групах; рефлексія та відповіді на проблемні питання.
1.2	Правове регулювання війни. Міжнародне гуманітарне право: норми, реальні кейси порушень.	1	0	знає поняття МГП та відмінність комбатанта від цивільного; аналізує кейси порушень МГП і рішення трибуналів та як вони впливають на сили оборони в більш широкому контексті	пояснення термінів (10 хв.); аналіз 2–3 реальних кейсів; групове обговорення «Хто несе відповідальність?».

№ з/п	Назва модуля / назва теми	Кількість годин	З них: практичні	Очікувані результати навчання. Після вивчення теми здобувач освіти:	Форми та методи організації навчання
				(імідж, побратими, наші полонені); усвідомлює особисту відповідальність за порушення норм.	
2	Модуль 2. Лідерство та планування (теоретичний блок)	3	1		
2.1	Склад і структура Сил оборони України: хто і кому підпорядковується?	2	0	знає порядок підпорядкування та виконання наказів; розрізняє ролі й межі відповідальності сержантського та офіцерського складу; розуміє правові аспекти військового та де про них можна детальніше дізнатися;	лекція-бесіда з прикладами.
2.2	AAR (After Action Review): структура, логіка, впровадження як наскрізний метод курсу.	1	1	розуміє структуру AAR: що було добре / що покращити / що зrobiш інакше; застосовує AAR після кожного практичного блоку курсу; формує ставлення до помилок як ресурсу зростання.	інструктаж зі структури AAR (вводиться одразу, щоб застосовувати далі); наголошення на принципах застосування AAR перегляд відеоматеріалів про AAR практична рефлексія - перший AAR після вступного заняття.
3	Модуль 3. Психологічна підготовка	5	4		

№ з/п	Назва модуля / назва теми	Кількість годин	З них: практичні	Очікувані результати навчання. Після вивчення теми здобувач освіти:	Форми та методи організації навчання
3.1	Класифікація та подолання негативних психічних реакцій (істерика, паніка, агресія, ступор).	1	0	знає ознаки дезадаптивних станів та їх зовнішні прояви; розуміє роль психоемоційної стійкості в умовах стресу; вміє виявляти стани та застосовувати методи подолання.	лекція з елементами тренінгу; аналіз кейсів; практичне моделювання ситуацій.
3.2	Протокол «6П» та алгоритм «ICover»,саморегуляція.	2	2	виконує протокол «6П» та алгоритм «ICover»; вміє застосовувати прийоми стабілізації; формує навички психологічної гігієни.	опрацювання протоколу «6П» та алгоритм «ICover» через вправи; рольова гра «Допомога під час шоку»; рефлексія за методом «відкритого мікрофона».
3.3	Етика спілкування з військовослужбовцями.	2	2	знає етичні норми взаємодії з військовими та ветеранами; знає чого не казати ветерану; вміє реагувати при флешбеку або раптовій агресії.	перегляд інтерв'ю з військовими; дискусія «Як не образити добрими намірами?»; рольові ситуації: обидві сторони взаємодії; розбір типових помилок.
4	Модуль 4. Виживання в екстремальних умовах	4	2		
4.1	Автономне забезпечення вогнем, водою та їжею.	2	1	знає типи багать і методи знезараження води; вміє видобувати вогонь і воду різними способами; формує готовність до дій в автономних умовах.	демонстрація способів видобутку вогню; практичні вправи на відкритій місцевості (денний час); командне тренування з очищення води.

№ з/п	Назва модуля / назва теми	Кількість годин	З них: практичні	Очікувані результати навчання. Після вивчення теми здобувач освіти:	Форми та методи організації навчання
4.2	Безпека тимчасового табору та маскування слідів перебування.	2	1	знає правила вибору безпечного місця укриття; вміє облаштувати укриття з урахуванням маскування; вміє маскувати сліди перебування в різних типах місцевості.	практикум з маскування об'єктів та облаштування укриття; вправа «займи позицію непомітно»; групова оцінка ефективності маскування.
5	Модуль 5. Домедична допомога	9	8		
5.1	Рефреш MARCH: повторення та вирівнювання після шкільного курсу TCCC.	3	3	відтворює етапи MARCH та пояснює логіку кожного; виконує алгоритм самостійно на симуляторі без підказок; виявляє і усуває типові помилки зі шкільного відпрацювання.	швидке повторення алгоритму MARCH (15 хв. теорія); парне відпрацювання на симуляторах; станційний метод: кожна станція - один етап MARCH; AAR: що пам'ятали, що забули, що виправили.
5.2	BLS: серцево-легенева реанімація, утоплення, удушення.	4	4	виконує алгоритм CPR (CAB, 100–120/хв., глибина 5–6 см) без підказок 2 хв.; знає, що при утопленні алгоритм починається з 5 вдихів (гіпоксія - первинна причина); виконує прийом Геймліха для дорослого, вагітної та здійснює самодопомогу;	інструктаж до 15 хв.; відпрацювання на манекені (критерій виходу: 2 хв. без зупинки); відпрацювання сценарію утоплення на манекені; парна вправа: позиція рук Геймліха без тиску, потім - на манекені.

№ з/п	Назва модуля / назва теми	Кількість годин	З них: практичні	Очікувані результати навчання. Після вивчення теми здобувач освіти:	Форми та методи організації навчання
				при втраті свідомості від удушення переходить до CPR.	
5.3	Допомога при невідкладних станах (судоми, інсульт, термічні травми).	2	2	знає ознаки критичних станів; вміє надавати допомогу при судамах, інсульті, перегріві, переохолодженні; формує навички особистої безпеки в польових умовах.	кейс-метод: розбір типових ситуацій; практичне моделювання; пам'ятка-інструкція.
6	Модуль 6. Тактика та інженерні перешкоди	4	4		
6.1	Групова взаємодія у складі «трійок». Лідерство в полі: призначення командира без попередження.	3	3	знає принципи пересування у складі «трійок»; виконує функції командира: збір і підрахунок групи, розподіл ролей, контроль строю; розуміє призначення строю як інструменту управління; проходить ротацію командирів на кожному польовому занятті.	призначення командира без попередження на початку кожного польового заняття; вправи на координацію «трійок»; стрій і підрахунок — обов'язковий елемент кожного виходу; AAR після кожного виконання.
6.2	Хімічна загроза.	1	1	знає ознаки хімічної загрози і базові дії захисту.	-
7	Модуль 7. Навігація, зв'язок та інженерія	5	4		

№ з/п	Назва модуля / назва теми	Кількість годин	З них: практичні	Очікувані результати навчання. Після вивчення теми здобувач освіти:	Форми та методи організації навчання
7.1	Орієнтування: компас, паперова карта, офлайн- навігація.	2	2	визначає азимут і рухається за ним 200 м з відхиленням не більше 10 м; знаходить місцезнаходження на паперовій топографічній карті; читає рельєф за горизонталями і вимірює відстань за масштабом; відкриває карти MilChat та підтримує роботу без доступу до Інтернету; зчитує й передає координати у форматі для радіозв'язку	практична робота з компасом і картою на місцевості; завдання: знайти місцезнаходження за картою; завантаження офлайн-карти, навігація без інтернету; вправа: зчитати координати та передати їх у форматі для радіозв'язку
7.2	Радіозв'язок: налаштування, радіодисципліна, формати передачі повідомлень.	2	2	вміє налаштовувати рацію та дотримуватися радіодисципліни; передає повідомлення за форматами SALUTE, 3D; вміє передати координати і доповісти про контакт.	ознайомлення з типами радіостанцій (10 хв.); моделювання радіообміну в групі; вправа: доповідь у форматі 3D / SALUTE під часовим тиском; практикум відновлення спотвореного повідомлення.
7.3	РЕБ та радіолокатори: логіка застосування, кейси 2024–2026.	1	0	розуміє логіку РЕБ: чому телефон небезпечний на позиції; знає як РЕБ впливає на БПЛА і зв'язок; аналізує зміни тактики FPV у 2024–2026 у відповідь на РЕБ.	коротка лекція: логіка, не специфікації (20 хв.); обговорення кейсів із відкритих джерел; дискусія: що змінилося за останні 2 роки.

№ з/п	Назва модуля / назва теми	Кількість годин	З них: практичні	Очікувані результати навчання. Після вивчення теми здобувач освіти:	Форми та методи організації навчання
8	Модуль 8. БПЛА та протидія дронам	4	3		
8.1	БПЛА: типи, призначення, загрози. Правила поведінки при виявленні ворожого дрона.	2	1	розрізняє типи БПЛА (мультиротори, FPV, крила) та їх призначення; знає базові правила поведінки при виявленні ворожого дрона над позицією; розуміє можливості та обмеження БПЛА для розвідки і логістики; усвідомлює загрозу FPV-дрона і алгоритм дій.	ознайомлення з типами БПЛА (10 хв.); демонстрація відео реального застосування; кейс-розбір: «дрон над позицією - що робити»; обговорення правил поведінки.
8.2	Основи пілотування БПЛА. Симулятор для цивільних коптерів та FPV.	2	2	виконує базові вправи на симуляторі цивільного коптера; виконує базові вправи на симуляторі FPV; знає правила польоту та заборонені зони; вміє підготувати апарат до польоту за інструкцією.	базові вправи на симуляторі цивільного коптера; базові вправи на симуляторі FPV; вивчення інструкції по експлуатації; практичні польоти за заданим маршрутом (якщо є обладнання).
9	Модуль 9. Вогнева підготовка	5	5		
9.1	Правила поводження зі зброєю, будова та розкладання. Рефреш після шкільного курсу.	1	1	відтворює заходи безпеки при поводженні зі зброєю; виконує розкладання і складання зброї самостійно;	рефреш: повторення заходів безпеки (10 хв.); практичне розкладання/складання;

№ з/п	Назва модуля / назва теми	Кількість годин	З них: практичні	Очікувані результати навчання. Після вивчення теми здобувач освіти:	Форми та методи організації навчання
				знає порядок зберігання зброї та боєприпасів.	перевірка засвоєння через демонстрацію.
9.2	Стрілецькі тренування: маніпуляції зі зброєю, стрільба з різних положень.	4	4	демонструє безпечне поводження зі зброєю під час пересування; виконує техніку стрільби з різних положень (стоячи, з коліна, лежачи); виявляє і усуває несправності при стрільбі.	демонстрація способів носіння та положень для стрільби; стрілецькі тренування – маніпуляції зі зброєю; навчання стрільби із застосуванням навчально-тренувальних засобів (лазертаг, симулятор тир); визначення та виправлення несправностей.
10	Модуль 10. Професійна орієнтація в межах сил оборони	2	2		
10.1	Аналіз власної спеціальності через призму оборонних потреб.	2	2	аналізує власну спеціальність і виокремлює навички, затребувані в системі оборони; знає принцип подвійного застосування цивільного фаху; визначає конкретні військові ролі, посади або добровольчі функції, де його спеціальність є перевагою; розуміє які додаткові компетентності потрібні для переходу від цивільної до оборонної ролі;	коротке введення викладача: принцип dual use (10 хв.) кожна цивільна спеціальність має відповідник в обороні; індивідуальна вправа «Карта мого фаху»: здобувач освіти самостійно заповнює 3 колонки – що вмію, де це потрібне в обороні, що треба додатково освоїти; малі групи за суміжними спеціальностями: обмін картами, доповнення одне одного;

№ з/п	Назва модуля / назва теми	Кількість годин	З них: практичні	Очікувані результати навчання. Після вивчення теми здобувач освіти:	Форми та методи організації навчання
					презентація 2–3 груп перед аудиторією;
11	Модуль 11. Підсумкове оцінювання	2	2		
11.1	Комплексний наскрізний сценарій: медицина + тактика + зв'язок + орієнтування.	2	2	діє в умовах комплексної кризової ситуації без підказки щодо «теми»; надає допомогу, евакує, передає координати, виконує роль командира або підлеглого; демонструє інтегроване застосування навичок курсу.	сценарій без попередження – двоє постраждалих, евакуація, зв'язок; оцінювання за критеріями «знати– вміти–діяти»; взаємооцінювання в групі.
РАЗОМ:		45	36		

Додаток 2
до навчальної програми курсу
«Основи національного спротиву»
для здобувачів професійної освіти
(пункт 4 розділу II)

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ КУРСУ
«Основи національного спротиву»

для здобувачів освіти закладів професійної освіти,

які навчались за навчальною програмою «Захист України. Рівень стандарту».

Навчальна програма для 10–11 класів закладів загальної середньої освіти» та «Захист України. Профільний рівень», затверджених
наказом Міністерства освіти і науки України від 13.09.2023 № 1121

№ з/п	Назва модуля / назва теми	Кількість годин	З них: практичні	Очікувані результати навчання. Після вивчення теми здобувач освіти:	Форми та методи організації навчання
Модуль 1. Національний спротив		2	0		
1.1	Національний спротив: мета, завдання, та його важливі складові. Історія формування національного спротиву в умовах відсічі збройної агресії.	1	0	свідомо обґрунтовує власну роль у системі цивільного захисту та безпеки громади; розуміє основні завдання та важливі складові національного спротиву; усвідомлює історію формування національного спротиву та його складових в умовах відсічі збройної агресії. формує відповідальне ставлення до питань захисту держави.	вступна лекція з елементами бесіди; аналіз нормативних положень Закону України «Про основи національного спротиву»; робота з інформаційними матеріалами (схеми, інфографіка); презентація про мету, завдання, важливі складові національного спротиву, історію формування національного спротиву в умовах відсічі збройної агресії; демонстрація та спільний аналіз відеоматеріалів про історичні кейси

№ з/п	Назва модуля / назва теми	Кількість годин	З них: практичні	Очікувані результати навчання. Після вивчення теми здобувач освіти:	Форми та методи організації навчання
					стійкості, про успішні дії громадян України в умовах відсічі збройної агресії; обговорення ролі громадян у забезпеченні безпеки держави; відповіді на проблемні запитання.
1.2	Правове регулювання війни	1	0	знає основні поняття міжнародного гуманітарного права; розуміє відмінність між комбатантами та цивільним населенням; аналізує кейси порушень МГП і рішення трибуналів та як вони впливають на армію в більш широкому контексті (імідж, побратими, наші полонені); знає основні правила поведінки з цивільними особами, пораненими та військовополоненими; усвідомлює відповідальність за порушення законів і звичаїв війни.	лекція з елементами пояснення та прикладів; аналіз типових ситуацій (кейс-метод); робота з термінами та поняттями; групове обговорення стичних і правових аспектів війни; підсумкове узагальнення знань.
	Модуль 2. Лідерство та планування діяльності	2	1		
2.1	Організація та планування діяльності через процес прийняття рішень	1	0	знає етапи процесу прийняття рішень у військовій та кризовій обстановці (аналіз, варіанти, вибір, дія);	пояснення моделей прийняття рішень з прикладами (OODA, METT-TC);

№ з/п	Назва модуля / назва теми	Кількість годин	З них: практичні	Очікувані результати навчання. Після вивчення теми здобувач освіти:	Форми та методи організації навчання
				розуміє роль комунікації, делегування та відповідальності в організації дій підрозділу; уміє застосовувати логічні алгоритми планування (наприклад, OODA loop); застосовує алгоритми прийняття рішень для організації діяльності групи в умовах обмеженого часу; демонструє навички розподілу завдань у команді; формує лідерську ініціативу та здатність мислити системно.	практикум «рішення в обмеженому часі»; командна гра-проект «планування місії» (розподіл ролей, завдань); аналіз лідерських стратегій в екстремальних ситуаціях;
2.2	Огляд після дій: розвиток культури безперервного вдосконалення	1	1	застосовує принципи After Action Review (AAR) - огляду після дій; розуміє важливість рефлексії для індивідуального й командного розвитку; уміє конструктивно оцінювати результати спільної роботи; демонструє навички формулювання висновків і пропозицій щодо вдосконалення; формує ставлення до помилок як ресурсу зростання.	інструктаж із проведення AAR (структура: що було добре / що покращити); вправа «щоденник помилок і досягнень»; робота в парах над аналізом командної дії; практична рефлексія за підсумками навчального модуля за методикою AAR (After Action Review); формування індивідуального плану вдосконалення.

№ з/п	Назва модуля / назва теми	Кількість годин	З них: практичні	Очікувані результати навчання. Після вивчення теми здобувач освіти:	Форми та методи організації навчання
	Модуль 3. Психологічна підготовка	2	2		
3.1	Виявлення дезадаптивних станів та надання першої психологічної самопомоги та допомоги іншим. Протокол «6П»	1	1	знає ознаки дезадаптивних станів (паніка, ступор, агресія, емоційне вигорання тощо); розуміє роль психоемоційної стійкості в умовах бойового стресу; володіє базовими техніками самопомоги та допомоги іншим (протокол «6П»); вміє застосовувати прийоми стабілізації психічного стану; має формовані навички самостереження та психологічної гігієни	лекція з елементами тренінгу та практичного моделювання ситуацій; опрацювання протоколу «6П» через вправи та приклади; обговорення досвіду реагування на стресові ситуації; рольова гра «Я - допомога під час шоку»; рефлексія в колі (метод «відкритого мікрофона»).
3.2	Етика спілкування із військовослужбовцями: поради та рекомендації	1	1	знає етичні норми взаємодії з військовими та ветеранами; розуміє важливість поваги до досвіду та пережитого військовослужбовцем; уміє правильно ставити запитання, підтримувати та вислуховувати; демонструє емпатійне та толерантне ставлення у спілкуванні;	перегляд уривків інтерв'ю з військовими та аналіз стилю комунікації; дискусія «Як не образити добрими намірами?»; моделювання ситуацій спілкування «цивільний – військовий»; розбір помилок у зверненнях і порадах;

№ з/п	Назва модуля / назва теми	Кількість годин	З них: практичні	Очікувані результати навчання. Після вивчення теми здобувач освіти:	Форми та методи організації навчання
				формує навички гуманного діалогу на теми війни та служби.	створення списку етичних принципів взаємодії з військовими.
Модуль 4. Інформаційна безпека і протистояння ворогу		2	1		
4.1	Інформаційна війна: цілі та завдання; учасники; методи (пропаганда, дезінформація, кібератаки, психологічні та інформаційні операції). Важливість в інформаційній війні критичного мислення, медіа та штучного інтелекту	1	0	розуміє сутність, цілі та масштаби інформаційної війни; знає основні методи впливу (пропаганда, дезінформація, кібератаки тощо); усвідомлює роль критичного мислення у виявленні інформаційних загроз; розрізняє типи інформаційних атак і навчається їх виявляти; формує навички медіаграмотності та самозахисту в інформаційному просторі; демонструє навички критичного аналізу медіаконтенту та виявлення маніпуляцій.	лекція з презентацією прикладів інформаційної війни; аналіз кейсів і розбір фейкових повідомлень; дискусія «Як розпізнати маніпуляцію?»; практичні вправи на розвиток критичного мислення; перегляд та обговорення відеоматеріалів із сучасних інформаційних кампаній.
4.2	OSINT. Розвідка на основі відкритих джерел: цілі та завдання; інструменти та методи; верифікація джерел та візуальний аналіз. Протидія	1	1	розуміє поняття та принципи роботи OSINT (розвідки з відкритих джерел); знає інструменти пошуку, верифікації та аналізу відкритої інформації;	ознайомлення з базовими інструментами OSINT (Google dorks, соцмережі, пошук зображень); практична робота з прикладами відкритих джерел (аналіз фото/відео);

№ з/п	Назва модуля / назва теми	Кількість годин	З них: практичні	Очікувані результати навчання. Після вивчення теми здобувач освіти:	Форми та методи організації навчання
	вербуванню до протиправної діяльності			вміє критично оцінювати джерела та визначати достовірність даних; усвідомлює ризики вербування через онлайн-середовище; демонструє здатність захищати себе від інформаційних впливів і втягнення в протиправну діяльність.	практична вправа «Фактчекінг у реальному часі»; вправа «знайди джерело та перевір інформацію»; розбір реальних кейсів вербування в інтернеті; формування пам'ятки з інформаційної безпеки.
Модуль 5. Домедична допомога в умовах бойових дій		8	9		
5.1	Дії по алгоритмам MARCH та TCC	4	3	знає та відтворює алгоритми MARCH та TCC та їх застосування в тактичній медицині; розуміє послідовність дій при наданні домедичної допомоги; вміє виявляти критичні загрози для життя та надавати відповідну допомогу; демонструє базові практичні навички зупинки кровотечі, контролю дихання, стабілізації стану пораненого; формує стійкість до дій у стресових ситуаціях.	пояснення та демонстрація алгоритмів MARCH і TCC; відпрацювання практичних навичок на тренажерах і манекенах; симуляційні вправи в парах і малих групах; дії у змодельованій ситуації бойових дій; аналіз помилок та корекція дій із зворотним зв'язком

№ з/п	Назва модуля / назва теми	Кількість годин	З них: практичні	Очікувані результати навчання. Після вивчення теми здобувач освіти:	Форми та методи організації навчання
5.2	Надання самопомоги та допомоги постраждалим у зоні прямої загрози. Етап «Допомога під вогнем»	1	2	знає принципи надання допомоги в умовах прямої загрози; розуміє специфіку дій у ситуації обстрілу або бойового контакту; вміє виконувати дії з самопомоги та допомоги товаришу без ризику для себе; демонструє вміння зупиняти критичну кровотечу та евакуювати пораненого під вогнем (в умовах умовної загрози); формує відповідальність за збереження життя у змодельованій ситуації бойових дій; володіє стійкими навичками самопомоги в умовах змодельованої критичної загрози.	інструктаж з безпеки та поведінки під вогнем (в умовах умовної загрози); симуляційний тренінг (накладання турнікета, використання ізраїльського бандажа); Рольове моделювання: - симуляція обстрілу з відпрацюванням допомоги під загрозою; - командна вправа «поранений у вогневій зоні» (в умовах умовної загрози); - аналіз дій і надання зворотного зв'язку.
5.3	Здійснення евакуації пораненого. Методи переміщення постраждалого: в укриття самотійно; у складі групи; з використанням додаткового обладнання та без	1	2	знає види евакуації (самотійна, групова, з допоміжними засобами або без них); розуміє важливість евакуації вчасно та безпечно для обох учасників; вміє здійснювати переміщення пораненого в умовах ризику;	показ технік евакуації індивідуально та в парі; практичні вправи з переміщення постраждалого за сценаріями; робота з підручними засобами (носилки, одяг, спорядження);

№ з/п	Назва модуля / назва теми	Кількість годин	З них: практичні	Очікувані результати навчання. Після вивчення теми здобувач освіти:	Форми та методи організації навчання
				демонструє ефективні техніки евакуації під вогнем, у тісному просторі або в укритті (в умовах умовної загрози); оцінює обстановку та приймає обґрунтоване рішення щодо способу евакуації.	симуляція умов обмеженого простору або вогневого контакту; командне тренування з елементами стрес-тестування (в умовах умовної загрози);
5.4	BLS: серцево-легенева реанімація, утоплення, удушення.	1	1	виконує алгоритм CPR (CAB, 100–120/хв., глибина 5–6 см) без підказок 2 хв.; знає що при утопленні алгоритм починається з 5 вдихів (гіпоксія — первинна причина); виконує прийом Геймліха для дорослого, вагітної, самодопомогу; при несприятливості від удушення переходить до CPR.	інструктаж до 15 хв.; відпрацювання на манекені (критерій виходу: 2 хв. без зупинки); відпрацювання сценарію утоплення на манекені; парна вправа: позиція рук Геймліха без тиску, потім — на манекені.
5.5	Допомога при невідкладних станах (судоми, інсульт, термічні травми).	1	1	знає ознаки критичних станів; вміє надавати допомогу при судомах, інсультах, перегріві, переохолодженні; формує навички особистої безпеки в польових умовах.	кейс-метод: розбір типових ситуацій; практичне моделювання; пам'ятка-інструкція.

№ з/п	Назва модуля / назва теми	Кількість годин	З них: практичні	Очікувані результати навчання. Після вивчення теми здобувач освіти:	Форми та методи організації навчання
	Модуль 6. Основи дій, комунікації та взаємодії в бою	5	4		
6.1	Основи тактики та види бою	2	1	знає основні види бою (наступ, оборона, рейд, патрулювання тощо); розуміє структуру бойових підрозділів і ролі кожного в них; уміє орієнтуватися в обстановці та приймати тактичні рішення; ефективно взаємодіє в команді для спільного вирішення тактичних завдань у змодельованих ситуаціях; демонструє здатність діяти в команді під час змодельованій ситуації бойового завдання; формує навички оперативного аналізу ситуації.	лекція з демонстрацією схем бойових дій; аналіз відеофрагментів з реальних боїв або навчань; розбір тактичних кейсів в групах; моделювання типових бойових ситуацій; створення міні-плану операції з урахуванням ролей.
6.2	Основи маскування. Способи та умови переміщення в бою	2	2	знає способи маскування в різних умовах (поле, ліс, забудова); розуміє правила безпечного переміщення в бойовій зоні; уміє уникати виявлення при русі та зупинках;	практикум на відкритій місцевості з маскування та пересування; вправа «займи позицію непомітно»; групова робота з оцінки маршрутів переміщення;

№ з/п	Назва модуля / назва теми	Кількість годин	З них: практичні	Очікувані результати навчання. Після вивчення теми здобувач освіти:	Форми та методи організації навчання
				демонструє застосування маскувальних засобів та маршрутів переміщення; формує навички прихованості та адаптивної поведінки.	відпрацювання в командах на полігоні або тренувальному майданчику; обговорення помилок маскування за фото та відео прикладами.
6.3	Сигнали і команди, які подаються в бойовій обстановці. Патрулювання, чергування на посту	1	1	знає стандартні сигнали та команди, що використовуються в бою; розуміє значення зорових, звукових та тактильних сигналів у бойовій взаємодії; уміє діяти під час патрулювання та на посту; демонструє дисципліну та узгодженість дій в навчальному підрозділі; формує навички швидкого реагування на команду.	демонстрація сигналів і команд на відкритій території; відпрацювання невербальних сигналів взаємодії; вправи на координацію в команді (імітація бойової обстановки); симуляція «патруль у небезпечному секторі»; обговорення типових помилок при чергуванні на посту; рольова гра «Блокпост під час тривоги»; командний квест.
Модуль 7. Навігація, зв'язок та інженерна підготовка		9	5		
7.1	Невибухові інженерні загородження: класифікація та побудова	1	0	знає основні типи інженерних загороджень (колючий дріт, їжаки, загороджувальні паркани тощо);	лекція з візуальними схемами типів загороджень; аналіз прикладів із досвіду ЗСУ;

№ з/п	Назва модуля / назва теми	Кількість годин	З них: практичні	Очікувані результати навчання. Після вивчення теми здобувач освіти:	Форми та методи організації навчання
				розуміє принципи їх побудови та роль у обороні; уміє читати умовні позначення інженерних споруд на карті; демонструє базові навички планування та встановлення перешкод; усвідомлює безпекові аспекти при облаштуванні загороджень.	вправи «планування оборонної лінії» (на папері або макеті); робота в групах: проектування ділянки з невибуховими перешкодами; обговорення тактичних переваг та недоліків різних загороджень.
7.2	Інженерне облаштування та маскування позицій	1	1	знає базові вимоги до облаштування укриттів, спостережних і вогневих позицій; розуміє принципи маскування інженерних споруд на місцевості; уміє обирати та облаштовувати позицію з урахуванням рельєфу й безпеки; демонструє навички спорудження найпростіших укриттів; оцінює ефективність застосованого маскування.	показ прикладів позицій (фото/відео з фронту); практичне завдання з облаштування і маскування укриття; вправи на оцінку місцевості (макет або реальна ділянка); групова презентація «наша оборонна точка»; вправа «займи позицію непомітно»; критичний аналіз помилок у маскуванні
7.3	Автономне забезпечення вогнем, водою та їжею	1	1	знає типи багать і методи знезараження води;	демонстрація способів видобутку вогню; практичні вправи на відкритій місцевості (денний час);

№ з/п	Назва модуля / назва теми	Кількість годин	З них: практичні	Очікувані результати навчання. Після вивчення теми здобувач освіти:	Форми та методи організації навчання
				вміє видобувати вогонь і воду різними способами; формує готовність до дій в автономних умовах.	командне тренування з очищення води.
7.4	Основні засоби і способи пророблення проходів у невибухових інженерних загородженнях	1	1	знає способи подолання інженерних загороджень без вибухівки; уміє використовувати ручні інструменти та підручні засоби; демонструє злагодженість у групових діях із пророблення проходів; дотримується норм безпеки під час інженерних робіт.	демонстрація засобів пророблення проходів (ломи, ножиці, багри); практична вправа: «зроби прохід» на тренувальній локації; моделювання подолання загороджень; тренінг із командної роботи під час пророблення проходу; обговорення варіантів мінімізації виявлення групи.
7.5	Орієнтування на місцевості за компасом, за допомогою навігаційних приладів, за природними ознаками, у міській місцевості, у міській забудові	3	2	визначає азимут і рухається за ним 200 м з відхиленням не більше 10 м; знаходить місцезнаходження на паперовій топографічній карті; читає рельєф за горизонталями і вимірює відстань за масштабом; завантажує та відкриває карту MilChat? З можливістю використання без інтернету	вправи з користування компасом і картою на місцевості; моделювання ситуацій орієнтування без гаджетів; командні змагання «знайди точку» за координатами; завдання з орієнтування в міській забудові (квест-формат);

№ з/п	Назва модуля / назва теми	Кількість годин	З них: практичні	Очікувані результати навчання. Після вивчення теми здобувач освіти:	Форми та методи організації навчання
				зчитує та передає координати у форматі для радіопередачі. знає природні орієнтири (сонце, зірки, дерева, рельєф); уміє визначати напрямок руху в міській та польовій місцевості; демонструє вміння побудови маршруту за картою; приймає рішення щодо руху в умовах втрати зв'язку чи електронної навігації.	завантаження офлайн-карти, навігація без інтернету; вправа: зчитати координати та передати радіо; обговорення особливостей орієнтування вночі.
7.6	Основи комунікації та передавання інформації: сигнали, команди, правила, протоколи. Подвійне застосування та безпека зв'язку: телефон, Wi-Fi, Starlink	1	0	знає основи побудови комунікації у підрозділі під час бойових дій; розуміє важливість чітких команд, протоколів і сигналів для безпеки та ефективності; уміє обирати відповідний тип зв'язку залежно від ситуації (усний, жести, радіо); усвідомлює ризики використання відкритих каналів (Wi-Fi, мобільний зв'язок, Starlink);	демонстрація прикладів сигналів і команд (відео, рольові вправи); аналіз сценаріїв втрати зв'язку або перехоплення інформації; робота з протоколами «запит – підтвердження – виконання»; вправа «обери безпечний канал»;

№ з/п	Назва модуля / назва теми	Кількість годин	З них: практичні	Очікувані результати навчання. Після вивчення теми здобувач освіти:	Форми та методи організації навчання
				формує навички інформаційної дисципліни та збереження конфіденційності.	командне моделювання передачі даних у змінених умовах.
7.7	Правила радіообміну. Вимоги до безпеки й відповідальності за порушення	1	0	знає базові принципи радіообміну (структура повідомлення, час, позивні); розуміє значення радіодисципліни та наслідки її порушення; уміє коротко, чітко та інформативно передавати повідомлення по радіозв'язку; демонструє практичні навички користування рацією в стандартному протоколі; формує усвідомлення особистої відповідальності за дотримання правил зв'язку.	демонстрація формату правильного радіообміну; вправи з використання рацій (інструктор - учень); кейс-аналіз: «Чому провалилася операція?» (через порушення зв'язку); моделювання ситуацій екстреної передачі повідомлення; створення чек-листа «правильного ефіру».
Модуль 8. Військові технології та безпілотні системи		4	2		
8.1	Основи радіоелектронної боротьби: військові системи РЕР, РЕБ. Призначення та типи засобів	1	0	знає призначення систем радіоелектронної боротьби (РЕБ) та розвідки (РЕР); розуміє принципи дії засобів РЕБ на системи зв'язку, навігації, управління;	лекція-презентація із демонстрацією схем та типів РЕБ; перегляд фрагментів застосування РЕБ у сучасних війнах;

№ з/п	Назва модуля / назва теми	Кількість годин	З них: практичні	Очікувані результати навчання. Після вивчення теми здобувач освіти:	Форми та методи організації навчання
				уміє визначати можливі загрози з боку РЕБ противника; усвідомлює вплив електронного середовища на бойові дії; формує уявлення про захист особистих пристроїв та каналів комунікації.	аналіз ситуацій: «Що робити при втраті сигналу GPS?»; дискусія про можливості протидії РЕБ; вправи «захист власного інформаційного середовища».
8.2	Безпілотні (роботизовані) системи. БпЛА, НРК: різновиди. Призначення, компоненти конструкції та технічні параметри. Сфери застосування	1	0	знає класифікацію безпілотних літальних апаратів (БпЛА) та наземних роботизованих комплексів (НРК); розуміє компоненти, принципи роботи та сфери застосування дронів; уміє розпізнавати різновиди БпЛА за зовнішніми ознаками; демонструє знання про технічні характеристики основних типів дронів; формує усвідомлення важливості технологічної грамотності в умовах сучасної війни.	демонстрація відео про види дронів та роботизованих платформ; презентація конструкції на прикладі макета або фото; інтерактивна гра «Впізнай дрон» за описом і зображенням; аналіз ситуацій застосування БпЛА в обороні/розвідці; створення короткої порівняльної таблиці різновидів БпЛА.
8.3	Основи пілотування БпЛА мультироторного типу (цивільні, комерційні). Правила польоту, заборонені зони та	2	2	розуміє принципи керування дроном мультироторного типу; знає правила безпеки при польотах і поняття «заборонених зон»;	демонстрація польоту дрона (інструктор/учень); тренування на відкритій місцевості або залі з перешкодами;

№ з/п	Назва модуля / назва теми	Кількість годин	З них: практичні	Очікувані результати навчання. Після вивчення теми здобувач освіти:	Форми та методи організації навчання
	рекомендації щодо безпеки			уміє запускати, керувати та посадити дрон у навчальних умовах; демонструє навички орієнтування дрона в просторі та виконання простих завдань; формує відповідальне ставлення до безпеки при використанні безпілотників.	вправа «зліт – навігація – посадка» з виконанням маневрів; аналіз інцидентів через порушення правил польоту; кейс-розбір: «дрон над позицією — що робиш»; обговорення правил поведінки. робота з картою заборонених зон (додатки та ресурси).
Модуль 9. Вогнева підготовка та мінна безпека		7	5		
9.1	Принципи влучної стрільби. Правила поводження з вогнепальною стрілецькою зброєю. Холощення зі зразками стрілецької зброї, масо габаритними макетами, навчальною зброєю систем АК74, AR15 в положеннях стоячи, сидячи, лежачи. Рефреш після шкільного курсу.	2	1	знає основи влучної стрільби та будову навчальної стрілецької зброї (АК74, AR15); розуміє важливість правил техніки безпеки при поводженні зі зброєю; уміє приймати стійкі положення для стрільби (стоячи, сидячи, лежачи); демонструє правильну стійку, прицілювання, утримання зброї; формує первинні навички володіння навчальною зброєю;	рефреш: повторення заходів безпеки (10 хв.); практичне розкладання/складання; практичні вправи з холощення (без пострілів); робота з 3D-моделями та/або навчальними макетами зброї; практичне відпрацювання алгоритмів у групах (станційний метод).

№ з/п	Назва модуля / назва теми	Кількість годин	З них: практичні	Очікувані результати навчання. Після вивчення теми здобувач освіти:	Форми та методи організації навчання
				дотримується культури безпечного поводження з навчальними макетами та розпізнає небезпечні предмети.	
9.2	Ведення вогню зі стрілецької вогнепальної зброї систем АК74, AR15. Різновиди затримок під час стрільби та порядок їхнього усунення	3	3	уміє заряджати/розряджати навчальну зброю та вести вогонь; знає види затримок при стрільбі та способи їх усунення; розуміє важливість збереження ритму дій у бойових умовах; демонструє безпечне поводження зі під час пересування; виконує техніки стрільби з різних положень (стоячи, з коліна, лежачи); виявляє і усуває несправності при стрільбі.	відпрацювання стрільби з макетами та тренажерами; моделювання стрілецьких ситуацій з виникненням затримок; командні вправи зі зміною позицій; робота за вправами із застосуванням навчально-тренувальних засобів «лазертаг, симулятор тир» (без вогню); обговорення типових помилок та їх аналіз; практичне відпрацювання алгоритмів у групах (станційний метод).
9.3	Основи мінної безпеки. Демаскуючі ознаки встановлених вибухових засобів. Дії під час виявлення мін та ВНП (СВП). Правила поводження на замінованій ділянці місцевості	2	1	знає види мін, вибухонебезпечних предметів (ВНП), СВП та їх ознаки; розуміє демаскуючі фактори встановлених вибухових засобів; уміє діяти відповідно до алгоритму; усвідомлює небезпеку неправильних дій при виявленні ВНП;	демонстрація муляжів мін та ВНП; робота з муляжами ВНП; перегляд відео/фото з бойових дій (ознаки мінування); відпрацювання дій на навчальному полігоні (імітація замінованої ділянки); групова вправа «розпізнай пастку»;

№ з/п	Назва модуля / назва теми	Кількість годин	З них: практичні	Очікувані результати навчання. Після вивчення теми здобувач освіти:	Форми та методи організації навчання
				демонструє відповідальне ставлення до питань міної безпеки.	створення інструкції-пам'ятки з міної безпеки; практичне відпрацювання алгоритмів у групах (станційний метод).
Модуль 10. Професійна орієнтація в межах армії		2	2		
10.1	Аналіз власної спеціальності через призму оборонних потреб.	2	2	аналізує власну спеціальність і виокремлює навички, затребувані в системі оборони; знає принцип подвійного застосування цивільного фаху; визначає конкретні військові ролі, посади або добровольчі функції, де його спеціальність є перевагою; розуміє які додаткові компетентності потрібні для переходу від цивільної до оборонної ролі;	коротке введення викладача: принцип dual use (10 хв.) — кожна цивільна спеціальність має відповідник в обороні; індивідуальна вправа «Карта мого фаху»: здобувач освіти самостійно заповнює 3 колонки — що вмію, де це потрібне в обороні, що треба додатково освоїти; малі групи за суміжними спеціальностями: обмін картами, доповнення одне одного; презентація 2–3 груп перед аудиторією;
	Модуль 11. Підсумкове оцінювання	2	2		
11.1	Комплексний наскрізний сценарій: медицина + тактика + зв'язок + орієнтування	2	2	діє в умовах комплексної кризової ситуації без підказки щодо «теми»; надає допомогу, евакуює, передає координати, виконує роль командира або підлеглого;	виконання підсумкового практичного завдання (моделювання кризової ситуації - сценарій без попередження — двоє постраждалих, евакуація, зв'язок);

№ з/п	Назва модуля / назва теми	Кількість годин	З них: практичні	Очікувані результати навчання. Після вивчення теми здобувач освіти:	Форми та методи організації навчання
				демонструє інтегроване застосування навичок курсу; приймає обґрунтовані рішення в умовах загрози; працює в команді, дотримуючись норм етики та взаємоповаги.	оцінювання за критеріями «знати – вміти – діяти»; самооцінка та взаємооцінювання в групі; рефлексивне коло «Що я беру з цього курсу?»; вручення сертифікатів або відзнак.
	Разом:	45	33		